

D E C I Z I E

7 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă „Südzucker Moldova” Societate pe Acțiuni, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Alexander Koss,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss, Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Întreprinderea Mixtă „Südzucker Moldova” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Agenția de presă „INFOTAG”, „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST” și „Экономическое обозрение” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Alexandr Bilinkis, s-a casat hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre de admitere în parte a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 5 septembrie 2014, Alexandr Bilinkis a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexander Koss, Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA, intervenienți accesorii Agenția de presă „INFOTAG”, „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST” și „Экономическое обозрение” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că în luna iulie 2014 a fost ținta unei campanii de denigrare, inițiate de Alexander Koss și Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, în cadrul căreia a fost acuzat de regizarea unor așa-zise atacuri asupra pieței zahărului din Republica Moldova.

Astfel, reclamantul a afirmat că la 15 iulie 2014, Agenția de presă „INFOTAG” a difuzat comunicatul „Atacul asupra pieței zahărului posibil a fost organizat de compania debitoare Orhei-Vit - top-managerul Sudzucker Moldova” preluat de diverse surse mass-media, care conține relatări mincinoase imputate la adresa sa, și anume: „(...) Compania în cauză este controlată de Alexandr Bilinkis. Practica unor astfel de „businessmeni”, care cu regularitate își ignoră obligațiunile asumate prin contracte și care încearcă să facă avere din cont străin, neachitând marfa primită, este inadmisibilă într-o societate civilizată (...) Pentru aceasta Bilinkis se poate folosi de influența sa asupra publicațiilor, care depind de Moldpresa, controlată de el.”

Alexandr Bilinkis a menționat că, în relatările respective au fost aduse acuzații false, fără nici un substrat factologic, iar prin răspândirea acestora a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația sa profesională, or, informațiile insinuează un mod defectuos de conducere a afacerilor, și anume, „ignorarea în mod sistematic a obligațiilor contractuale și încercarea de a profita pe seama altora, refuzând plata pentru marfa primită”.

Mai mult că, aceste informații denigratoare sunt expuse sub forma unei concluzii generale, care nu suportă nicio derogare de la pretinsa încălcare permanentă a normelor de conduită morală în afaceri.

În același timp, reclamantul a subliniat că prin relatarea faptului că Alexandr Bilinkis influențează „publicațiile, care depind de Moldpresa, controlată de el” se sugerează încălcarea libertății de exprimare a mijloacelor de informare în masă și ingerarea în activitatea editorială a unor surse mass-media, fapt ce atrage răspundere penală (art.5 din Legea cu privire la libertatea de exprimare).

La fel, a indicat că insinuările privind influența, prin intermediul „Moldpresa Grup” SRL, asupra surselor mass-media, cu care aceasta conlucrează, au adus o gravă atingere reputației sale profesionale, deoarece vizează o modalitate cel puțin incorectă de rezolvare a unor situații în afaceri, prin exercitarea presiunilor asupra surselor de informare în masă.

De asemenea, reclamantul a invocat că la 16 iulie 2014, mijloacelor de informare în masă le-a fost transmisă „Declarația de presă comună a Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Uniunea Republicane a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „Uniagroprotect” în care se aduc noi acuzații neîntemeiate la adresa sa, și anume, că „În spatele noilor publicații stă interesul unui grup restrâns de businessmeni, care doresc să câștige bani nu din producerea zahărului de sfeclă moldovenesc, dar din comercializarea unuia mai ieftin - cel de trestie. Discuția din presă, se pare, a fost inițiată de compania Orhei-Vit, care este controlată de Alexandr Bilinkis. Această companie a încercat deja să aducă în Moldova zahăr, fără a prezenta și informații despre proveniența acestuia, faptă care reprezintă o încălcare grosolană a legislației în vigoare.”

Alexandr Bilinkis a susținut că declarația dată a fost transmisă mai multor mijloace mass-media, fiind publicată de ziarul „ПАНОРАМА” din 18 iulie 2014, inclusiv versiunea sa electronică www.pan.md, și în ziarul „Комсомольская правда” (www.kp.md) din 17 iulie 2014, sub titlul „Узкий круг бизнесменов лоббирует открытие молдавского рынка для тростникового сахара”, în care a fost indicat că: „(...) Новая волна публичного давления на свеклосахарную

отрасль стала очередной попыткой так называемого «тростникового лобби» ввергнуть молдавский сахарный рынок в хаос, царивший на нем десять лет назад. (...) Дискуссию в прессе, судя по всему, инициировала компания Orhei-Vit, которую контролирует Александр Билинкис. Эта компания уже пыталась ввезти в Молдову сахар, не предоставив информацию о его происхождении, что является грубым нарушением действующего законодательства.”

Astfel, a menționat că, atât afirmațiile privind lobby-ul în favoarea dezvoltării importurilor de zahăr din trestie de zahăr, cât și așa-zisele încălcări admise la importul de zahăr sunt învinuiri și insinuări lipsite de suport factologic, fiind o continuare a politicii de calomniere îndreptate împotriva sa.

La 23 iulie 2014 în ediția periodică «Magazin Economic ECONOMIST» a fost publicat articolul „Ce stă în spatele atacului/ofensivei Orhei-Vit asupra industriei zahărului?”, ulterior la 24 iulie 2014 fiind plasat pe site-ul www.eco.md, în care sunt expuse aceleași aspecte defăimătoare vizând ignorarea sistematică a obligațiilor contractuale, lobby-ul în favoarea deschiderii pieței moldovenesti pentru zahăr din trestie și importul ilegal a 200 tone de zahăr: „(...) De câțiva ani Orhei-Vit se află în proces de judecată din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale de plată pentru zahărul livrat de către compania Sudzucker Moldova, fiind deci o companie rău platnică care nu vede altă soluție pentru a-și îmbunătăți rezultatele decât din contul creării haosului pe piața zahărului. Producătorii zic că, campania este gestionată chiar de proprietarul Orhei-Vit, Alexandr Bilinkis, care este mânat și de dorința de răzbunare pentru că a fost impus prin lege să joace după reguli.”

A notat că șirul acuzațiilor denigratoare lansate în adresa sa a continuat și în interviul publicat în ziarul «Экономическое обозрение» № 26 din 25 iulie 2014, în care se reiterează, fără niciun temei, intenția de promovare pe piața internă a „zahărului din trestie de zahăr” și de răzbunare pentru împiedicarea așa-zisului „import ilegal” de zahăr, deoarece în interviul respectiv Alexander Koss afirmă că: „Совсем другое дело, когда, опять-таки, Orhei-Vit в июле 2012 года попытался, игнорируя законодательство ввести в Молдову 200 тонн сахара – без авторизации и лабораторного подтверждения того, что сахар свекловичный. UPZM незамедлительно проинформировало все компетентные органы, и Таможенная служба арестовала этот сахар, выставив Orhei-Vit штраф. Активная позиция UPZM уже тогда вызвала недовольство контролирующего Orhei-Vit Александра Билинкиса (...)”.

La fel, este defăimător și articolul «Сахарный рынок РМ открыт для всех, кто соблюдает закон» semnat de Raisa Bejan, șefa Direcției executive a Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, care a fost publicat în ediția din 25 iulie 2014 a ziarului „ПАНОРАМА” și versiunea electronică www.pan.md, prin care sunt continuate acuzațiile nefondate aduse la adresa reclamantului, privind intenția de a „distruge” industria zahărului din RM, lobby-urile la „deschiderea pieței pentru zahărul din trestie”, precum și declarațiile false referitoare la importul de zahăr realizat de SA „Orhei-Vit” în iulie 2012: «Союз сахаропроизводителей РМ считает развернутую в СМИ тенденциозную кампанию, направленную на разрушение свеклосахарного комплекса, желанием господина Александра

Билинкиса, контролирующего предприятия Orhei-Vit, Moldpresa и Ассоциацию производителей плодоовощных консервов Speranța-Con, отомстить за пресеченную в 2012 году Союзом сахаропроизводителей Молдовы попытку Orhei-Vit незаконно импортировать сахар.(...) Союз сахаропроизводителей Молдовы располагает информацией, что целью развернувшейся в СМИ компании является лоббирование открытия молдавского рынка для тростникового сахара. В доступе тростника в РМ помимо господина Билинкиса заинтересована также компания Magt-Vest (принадлежащая Г.Магдылу),...Тема так называемой либерализации и открытия молдавского рынка поднимается «тростниковым лобби» каждый год.(...) Господин Билинкис и его Ассоциация явно заврались – молдавский сахар никак не мог помешать им экспортировать сахаросодержащие консервы».

Ca urmare, reclamantul a considerat că informațiile defăimătoare în privința sa, se referă la fapte care sunt false și nu se bazează pe un substrat factologic suficient, prin ce a fost încălcat dreptul său la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale și i-a fost cauzat un prejudiciu moral, exprimat prin suferințe fizice și psihice provocate de denigrarea prin intermediul surselor mass-media și determinate de caracterul ofensator și calomnios al relatărilor publice răspândite.

În drept, reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza art. 14 și 16 ale Codului civil, art. 3, 7, 28 și 29 ale Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, art.10 alin.(2) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Alexandr Bilinkis a solicitat, prin cererea de chemare în judecată și cererea de concretizare a cerințelor din acțiune din 26 mai 2016 (f.d. 176, vol.I), constatarea ca fiind defăimătoare, care se referă la fapte mincinoase și lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, declarațiile răspândite de copârâții – Alexander Koss, ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, prin intermediul: Agenției de presă „INFOTAG” (comunicate plasate pe site-ul www.infotag.md la 15 și 16 iulie 2014), „ПАНОРАМА” (ziarul din 18 și 25 iulie 2014 și versiunea sa electronică www.pan.md), „Комсомольская правда” din 17 iulie 2014 (în ziarul și versiunea sa electronică www.kp.md), „Magazin Economic ECONOMIST” (versiunea tipărită și electronică www.eco-md din 23 și 24 iulie 2014), „Экономическое обозрение” №26 din 25 iulie 2014, precum că Alexandr Bilinkis: este implicat în atacul public asupra industriei zahărului pentru a discredita și a distruge întreaga ramură; își ignoră obligațiunile contractuale asumate și încearcă să facă avere din contul altora; se folosește de influența sa asupra publicațiilor, care depind de Moldpresa, controlată de el pentru a ataca public și a distruge industria zahărului; face lobby-ul în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr. A obliga copârâții, Alexander Koss și ÎM „Südzucker Moldova” SA să dezmință informația defăimătoare prin intermediul acelorași surse mass-media, prin plasarea unui comunicat cu următorul text: „Prin prezenta, Alexander Koss, în calitate de Speaker al Comitetului de conducere a ÎM ”Südzucker Moldova” SA și ÎM ”Südzucker Moldova”SA, dezminț informațiile defăimătoare răspândite cu

referire la dl Alexandr Bilinkis prin intermediul surselor mass-media în luna iulie 2014. Astfel, Alexandr Bilinkis nu este implicat în atacul public asupra industriei zahărului și nu intenționează discredita și distrugerea acestei ramuri. Sunt false și nu corespund realității afirmațiile precum că, businessmanul Alexandr Bilinkis își ignoră în mod sistematic obligațiile contractuale și încearcă să profite pe seama altora. Având în vedere că prin răspândirea informațiilor false a fost încălcat dreptul la onoare, demnitate și reputația profesională prezentăm scuzele de rigoare dlui Alexandr Bilinkis.” și a obliga pârâtul - Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova să dezmințe informația defăimătoare prin intermediul acelorași surse mass-media, prin plasarea unui comunicat cu următorul text: „Prin prezenta, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, dezmințe informațiile defăimătoare răspândite cu referire la dl Alexandr Bilinkis prin intermediul surselor mass-media în luna iulie 2014. Astfel, Alexandr Bilinkis nu este implicat în atacul public asupra industriei zahărului și nu intenționează discredita și distrugerea acestei ramuri. Sunt false și nu corespund realității afirmațiile precum că businessmanul Alexandr Bilinkis își ignoră în mod sistematic obligațiile contractuale și încearcă să profite pe seama altora. De asemenea, Alexandr Bilinkis nu face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr. Având în vedere că prin răspândirea informațiilor false a fost încălcat dreptul la onoare, demnitate și reputația profesională prezentăm scuzele de rigoare dlui Alexandr Bilinkis.”. Încasarea, în mod solidar, de la copârâții – Alexander Koss, ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova în beneficiul lui Alexandr Bilinkis prejudiciul moral cauzat în mărime de 5 000 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin încheierea din 6 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, au fost scoase de pe rol cerințele lui Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss și ÎM „Südzucker Moldova” SA în partea ce ține de constatarea ca fiind defăimătoare a informațiilor publicate de către „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST”, „Экономическое обозрение” și obligarea pârâților Alexander Koss și ÎM „Südzucker Moldova” SA de a dizminți informațiile defăimătoare publicate de către „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST”, „Экономическое обозрение”, precum și cerințele împotriva lui Alexander Koss, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în măsura în care excedă suma de 500 000 de lei, pe motiv că acestea nu au fost formulate în cererile prealabile adresate pârâților. (f.d. 196-198, vol.I)

Prin decizia din 4 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, încheierea din 6 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în partea scoaterii de pe rol a pretențiilor reclamantului Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în măsura în care excedă suma de 500 000 de lei formulată în cererile prealabile adresate pârâților, și în această parte se emite o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care se respinge demersul formulat de către Alexander Koss, reprezentat de avocatul Alexandru Rotari, cu privire la scoaterea de pe rol a pretențiilor reclamantului formulate împotriva lui

Alexander Koss, Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA privind repararea prejudiciului moral în măsura în care excedă suma de 500 000 de lei, formulată în cererile prealabile adresate părților. Încheierea din 6 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în partea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de către Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss și ÎM „Südzucker Moldova” SA privind constatarea ca fiind defăimătoare a informațiilor publicate de către „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST”, „Экономическое обозрение” și obligarea părților Alexander Koss și ÎM „Südzucker Moldova” SA de a dizminți informațiile defăimătoare publicate de către „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST”, „Экономическое обозрение”, a fost menținută. (f.d. 223-228, vol. I)

Prin hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din RM și ÎM „Südzucker Moldova” SA, intervenienți accesorii - Agenția de presă „INFOTAG”, „ПАНОРАМА”, „Комсомольская Правда”, „Magazinul economic ECONOMIST”, „Экономическое обозрение” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

La 18 aprilie 2017, 21 iunie 2017 și la 3 noiembrie 2017, Alexandr Bilinkis, reprezentat de avocatul Aurel Lefter, a declarat apel împotriva hotărârii din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Alexandr Bilinkis, casată hotărârea din 5 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre de admitere în parte a acțiunii înaintată de Alexandr Bilinkis.

S-a constatat ca fiind defăimătoare, care se referă la fapte mincinoase și lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, declarațiile răspândite de Alexander Koss, Speaker-ul Comitetului de conducere al ÎM „Südzucker Moldova” SA prin intermediul: Agenției de Presă „INFOTAG” (comunicat plasat pe site-ul www.infotag.md la 15 iulie 2014), precum și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, prin intermediul Agenției de presă „INFOTAG” (comunicat plasat pe site-ul www.infotag.md la 16 iulie 2014), ПАНОРАМА (ziarul din 18 și 25 iulie 2014 și versiunea sa electronică www.pan.md), „Комсомольская правда” din 17 iulie 2014 (în ziarul și versiunea sa electronică www.kp.md), «Magazin Economic ECONOMIST» (versiunea tipărită și electronică www.eco.md din 23 și 24 iulie 2014), «Экономическое обозрение» №26 din 25 iulie 2014, precum că Alexandr Bilinkis: a) este implicat în atacul public asupra industriei zahărului pentru a discredita și a distruge întreaga ramură; b) își ignoră obligațiunile contractuale asumate și încearcă să facă avere din contul altora; c) se folosește de influența sa asupra publicațiilor, care depind de Moldpresa, controlată de el pentru a ataca public și a distruge industria zahărului; d) face lobby-ul în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr.

S-a obligat ÎM „Südzucker Moldova” SA, în persoana lui Alexander Koss, Speaker-ul Comitetului de conducere, să dezmință informația defăimătoare prin

intermediul Agenției de presă „INFOTAG”, prin plasarea unui comunicat pe site-ul www.infotag.md cu următorul text: „Prin prezenta, Alexander Koss, în calitate de Speaker al Comitetului de conducere a ÎM ”Südzucker Moldova” SA, dezmint informațiile defăimătoare răspândite cu referire la dl Alexandr Bilinkis prin intermediul surselor mass-media în luna iulie 2014. Astfel, Alexandr Bilinkis nu este implicat în atacul public asupra industriei zahărului și nu intenționează discreditarea și distrugerea acestei ramuri. Sunt false și nu corespund realității afirmațiile precum că businessmanul Alexandr Bilinkis își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale și încearcă să facă avere din contul altora. Alexandr Bilinkis nu face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr. Având în vedere că prin răspândirea informațiilor false a fost încălcat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională prezentăm scuzele de rigoare dlui Alexandr Bilinkis.”

S-a încasat de la ÎM „Südzucker Moldova” SA în beneficiul lui Alexandr Bilinkis prejudiciul moral cauzat în sumă de 40 000 de lei și cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții: 1 200 de lei pentru taxa de stat achitată în apel și 2 000 de lei compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

S-a obligat Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova să dezmintă informația defăimătoare prin intermediul surselor mass-media: Agenția de presă „INFOTAG” (comunicat pe site-ul www.infotag.md), „ПАНОРАМА” (ziarul și versiunea sa electronică www.pan.md), „Комсомольская правда” (în ziarul și versiunea sa electronică www.kp.md), «Magazin Economic ECONOMIST» (versiunea tipărită și electronică www.eco.md), «Экономическое обозрение», prin plasarea unui comunicat cu următorul text: „Prin prezenta, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, dezmente informațiile defăimătoare răspândite cu referire la dl Alexandr Bilinkis prin intermediul surselor mass-media în luna iulie 2014. Astfel, Alexandr Bilinkis nu este implicat în atacul public asupra industriei zahărului și nu intenționează discreditarea și distrugerea acestei ramuri. Sunt false și nu corespund realității afirmațiile precum că businessmanul Alexandr Bilinkis își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale și încearcă să facă avere din contul altora. De asemenea, Alexandr Bilinkis nu face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr. Având în vedere că prin răspândirea informațiilor false a fost încălcat dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională prezentăm scuzele de rigoare dlui Alexandr Bilinkis.”

S-a încasat de la Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova în beneficiul lui Alexandr Bilinkis prejudiciul moral cauzat în mărime de 150 000 de lei și cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții: 4 500 de lei pentru taxa de stat achitată în apel și 2 000 de lei compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, acțiunea înaintată de Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA, intervenienți accesorii - Agenția de presă „INFOTAG”, „ПАНОРАМА”, „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST”, privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și încasarea prejudiciului moral, s-a respins ca neîntemeiată.

La 20 martie 2018 Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că instanța de apel nu a aplicat corect normele de drept material și a interpretat apreciat în mod arbitrar probele din dosar.

Totodată, a indicat că în articolele publicate prin intermediul Agenției de Presă „INFOTAG” (site-ul www.infotag.md la 16 aprilie 2014), „Панорама” (ziar și site-ul www.pan.md din 18 și 25 iulie 2014), „Комсомольская Правда” (ziar și site-ul www.kp.md din 17 iulie 2014), „Magazin Economic Economist” (ziarul din 23 iulie 2014 și site-ul www.eco.md din 24 iulie 2014), „Экономическое Обозрение” nr. 26 din 25 iulie 2014 nu conțin declarațiile menționate de reclamant-intimat, în textul articolelor nu face referire sub nicio formă și în niciun context la declarațiile date.

Instanța de apel eronat și neîntemeiat a constatat că Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a răspândit prin intermediul publicațiilor, declarațiile la care s-a referit, respectiv, în mod ilegal a obligat Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova să le dezmință, prin intermediul acelorași surse mass-media.

În acest context, a precizat că unica mențiune a persoanei Alexandr Bilinkis în articolele publicate prin intermediul mass-media enunțate, este: „Discuția din presă, se pare, a fost inițiată de compania Orhei-Vit, care este controlată de Alexandr Bilinkis”, însă Alexandr Bilinkis nu a considerat această afirmație („controlează Orhei-Vit”) ca fiind defăimătoare, care se referă la fapte mincinoase și lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, nu a solicitat instanței să o constate ca atare și nu a solicitat dezmințirea acestei afirmații.

De asemenea, recurentul a menționat că declarația „Practica unor asemenea businessmeni care își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale și încearcă să profite pe seama altora, refuzând să plătească pentru marfa primită - este inadmisibilă într-o societate civilizată”, ce se conține în textul articolului „Ce stă în spatele ofensivei Orhei - Vit asupra industriei zahărului”, reținută de către instanța de apel, nu a fost făcută de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, ci de Speakerul Comitetului de Conducere al ÎM „Sudzucker – Moldova” SA, fapt indicat expres și clar în textul respectivului articol - fraza, care conține afirmația de mai sus începe cu sintagma: „Speakerul Comitetului de conducere al celui mai mare producător de zahăr din țară, Sudzucker – Moldova, Alexander Koss” și finalizează cu sintagma: „a menționat Alexander Koss”.

Mai mult, această declarație nu se referă și nici nu vizează persoana Alexandr Bilinkis și este făcută în contextul așa-zisului conflict mediatic, iscat între ÎM „Südзucker Moldova” SA și „Orhei – Vit” SA.

Astfel, la examinarea cadrului juridic pertinent, în special prevederile art. 7 alin. (1) – (5), 24 alin. (1) și art. 26 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, permit să conchidă că instanța va dispune dezmințirea doar dacă va stabili că acțiunea cu privire la răspândirea informației false și defăimătoare este întemeiată, adică pârâtul a răspândit informația și aceasta îl vizează pe reclamant și este defăimătoare, informația constituie o relatare cu

privire la fapte și este în esență falsă sau o judecată de valoare fără substrat factologic lent și dacă reclamantul a solicitat publicarea unei dezmințiri.

Pe când, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova nu a răspândit declarațiile de mai sus, respectiv nu este responsabilă să restabilească dreptul pretins a fi încălcat, prin dezmințirea informației.

Recurenta a precizat că, deși, în unele surse mass-media, reținute de către instanța de apel drept publicații prin intermediul cărora au fost răspândite informații defăimătoare la adresa lui Alexandr Bilinkis, se fac declarații cu privire la liberalizarea pieței zahărului din Republica Moldova, schimbarea condițiilor de activitate a pieței zahărului din Republica Moldova, lobby în favoarea deschiderii pieței zahărului pentru zahărul din trestie de zahăr, analiza minuțioasă a textelor articolelor, contextul în care au fost făcute aceste afirmații, ne permit să constatăm că acestea nu se referă la persoană Alexandr Bilinkis, dar la compania SA „Orhei – Vit” și au fost expuse în contextul așa-zisului conflict, între ÎM „Sudzucker – Moldova” SA și SA „Orhei-Vit”, urmare a campaniei mediatice în scopul deschiderii pieței zahărului din Republica Moldova pentru zahărul din trestie. Or, aceste pretinse informații nu se regăsesc în textul declarației comune și nu rezultă din niciun context.

Ca urmare, deși se fac referiri cu privire la lobby pentru liberalizarea pieței zahărului în Republica Moldova, nici în articolul dat Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova nu declară că Alexandr Bilinkis face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr. Or, faptul că declarația „face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr”, nu se referă și nici nu vizează persoana Alexandr Bilinkis, iar mențiunea acestuia se face doar în contextul că controlează compania SA „Orhei-Vit”, rezultă și din înscrisul prezentat de reprezentantul reclamantului în ședința de judecată din 6 iulie 2016, hotărârea judecătorei Comerciale de Circumscripție din 25 mai 2016.

Mai mult că, instanța de apel în decizia atacată s-a expus și asupra unei declarații pe care Alexandr Bilinkis nu a contestat-o „își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale asumate și încearcă să facă avere din contul altora”, or, instanța nu urma să oblige Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova să o dezmință.

Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 432 alin. (2) lit. b) și alin. (4) CPC.

Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a solicitat casarea parțială a deciziei contestate, în partea admiterii acțiunii și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la Alexandr Bilinkis a sumei de 3 050 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de recurs.

La 20 martie 2018 ÎM „Süd Zucker Moldova” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a menționat că instanța de apel nu a aplicat corect normele de drept material și a interpretat eronat legea, temei prevăzut de art. 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) CPC.

Având în susținere prevederile art. 15, 16 și 17 ale Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010, rezultă că Alexandr Bilinkis era în drept să se adreseze instanței de judecată

cu cerere de chemare în judecată, cu respectarea termenului de prescripție până la 5 septembrie 2014, inclusiv, însă la data respectivă Alexandr Bilinkis s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexander Koss și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, iar ÎM „Südzucker Moldova” SA a intervenit în proces la 28 mai 2015, când prin încheiere s-a dispus atragerea în proces în calitate de copârât, astfel se constată omiterea termenului de prescripție.

Totodată, a indicat că instanța de apel eronat a concluzionat că declarațiile făcute la 15 iulie 2014, prin intermediul Agenției de Presă „Infotag” comunicatul plasat pe site-ul www.infotag.md se referă și vizează societatea SA „Orhei-Vit” și nu persoana Alexandr Bilinkis, fapt ce rezultă din denumirea articolului „Atacul asupra pieței zahărului posibil a fost organizat de compania debitoare SA „Orhei-Vit”, precum și din hotărârea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 25 mai 2016.

Mai mult, instanța de apel a ignorat faptul că referirea la persoana Alexandr Bilinkis, conținută în comunicatul plasat pe site-ul www.infotag.md, la 15 iulie 2014 se face doar în contextul faptului că Alexandr Bilinkis controlează compania SA „Orhei-Vit”, care la sigur nu este defăimătoare, nu se referă la fapte mincinoase și nu lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională.

De asemenea, a considerat că comunicatul Agenției de Presă „Infotag” plasat la 15 iulie 2014 pe site-ul www.infotag.md, nu conține declarația „Alexandr Bilinkis face lobby-ul în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr”, prin urmare instanța de apel eronat și neîntemeiat a constatat că ÎM „Südzucker Moldova” SA a răspândit-o ilegal și a obligat să dezmință.

ÎM „Südzucker Moldova” SA a afirmat că instanța de apel în mod nejustificat și ilegal a păstrat textul dezmințirii inserat în cererea de apel, deși legea permite și obligă instanța să intervină, după caz, în textul dezmințirii în sensul modificării/completării și ajustării acestuia, or, textul dezmințirii menționat în dispozitivul deciziei, este contrar constatărilor și soluției adoptate de aceasta.

Recurenta și-a întemeiat prezenta cerere de recurs în baza prevederilor art. 17 alin. (1), (2), 26 alin. (2), (3) al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010, 271 Cod civil.

ÎM „Südzucker Moldova” SA a solicitat casarea parțială a deciziei contestate, în partea admiterii acțiunii și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la Alexandr Bilinkis a sumei de 850 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de recurs sau respingerea acțiunii ca depusă tardiv.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 decembrie 2017, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenții ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova la dosar lipsesc.

Astfel, recursurile declarate de ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova la 20 martie 2018, sunt în termen.

Prin referințele din 11 mai 2018 Alexandr Bilinkis, reprezentat de avocatul Aurel Lefter a solicitat declararea recursurilor inadmisibile.

Prin referința din 14 mai 2018 ÎM „Südzucker Moldova” SA a solicitat admiterea cererii de recurs declarată de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova.

Prin referința din 14 mai 2018 Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a solicitat admiterea cererii de recurs declarată de ÎM „Südzucker Moldova” SA.

Prin referința suplimentară din 8 iunie 2018, Alexandr Bilinkis, reprezentat de avocatul Aurel Lefter, a prezentat argumente privind temeinicia și legalitatea deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, axându-se pe art. 8 și 10 CEDO.

Prin referința suplimentară din 12 iunie 2018, Alexandr Bilinkis, reprezentat de avocatul Aurel Lefter, a prezentat argumente în vederea respingerii recursurilor și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin referința complementară din 4 octombrie 2018, Alexandr Bilinkis, reprezentat de avocatul Aurel Lefter, a solicitat respingerea recursurilor și menținerea deciziei instanței de apel.

Suplimentar, a indicat jurisprudența CEDO privind respectarea dreptului la viață privată, făcând referire la concluziile expuse de Curte în cauza Petrenco c. Moldovei, anexând în acest sens și hotărârea respectivă.

Prin referința din 9 octombrie 2018, Alexandr Bilinkis a solicitat respingerea recursurilor și menținerea deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

La fel, la 9 octombrie 2018, SRL „Sudzucker-Moldova” a depus o cerere în temeiul art. 70 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, prin care a solicitat înlocuirea părâtului ÎM „Sudzucker-Moldova” SA, cu succesorul în drepturi, inclusiv procedurale, SRL „Sudzucker-Moldova”, prin reorganizare, în baza deciziei Agenției Servicii Publice, Departamentul de înregistrare și licențiere a unităților de drept.

Tot, la 9 octombrie 2018, Alexander Koss a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea cererii de recurs a indicat că, până la data întocmirii prezentei cereri de recurs, nu i-a fost comunicată decizia integrală a instanței de apel din 12 decembrie 2017, astfel a considerat că cererea de recurs este depusă cu respectarea termenului legal.

A considerat că decizia instanței de apel contestată este pasibilă de a fi casată, din următoarele motive.

Recurentul a susținut că, instanța de apel în mod eronat și neîntemeiat a constata că declarațiile răspândite prin intermediul Agenției de presă „Infotag” (pe site-ul www.infotag.md la 15 iulie 2014) se referă și vizează persoana Alexandr Bilinkis, și respectiv, în mod nejustificat a fost obligat să le dezmință prin intermediul aceluiași surse mass-media.

A afirmat că declarațiile făcute la 15 iulie 2014, prin intermediul Agenției de presă „Infotag” (comunicatul plasat pe site-ul www.infotag.md) se referă și vizează SA „Orhei-Vit” și nu persoana Alexandr Bilinkis, la fel și celelalte declarații se referă la SA „Orhei-Vit”.

Totodată, faptul că declarațiile făcute la 15 iulie 2014 se referă și vizează SA „Orhei-Vit” rezultă și din hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătoriei Comerciale de Circumscripție, care deja au fost examinate, iar în prezentul proces se pretinde că aceleași declarații răspândite prin intermediul aceluiași surse mass-media se referă și vizează persoana Alexandr Bilinkis, ceea ce nu corespunde adevărului.

Analiza cadrului juridic pertinente, în mod special prevederile art. 7 alin. (1)-(5), 24 alin. (1) și 26 alin. (1), (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, permite să concluzioneze că, instanța poate dispune dezmințirea doar dacă va stabili că acțiunea cu privire la răspândirea informației false și defăimătoare este întemeiată, adică pârâtul a răspândit informația, iar informația îl vizează pe reclamant și este defăimătoare, informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă sau o judecată de valoare fără substrat factologic suficient și dacă reclamantul a solicitat publicarea unei dezmințiri.

Recurentul a reiterat că, nu a răspândit prin intermediul Agenției de presă „Infotag” (comunicat plasat pe site-ul www.infotag.md la 15 iulie 2014), declarația precum că „Alexandr Bilinkis face lobby-ul în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr”, respectiv nu se face responsabil să restabilească dreptul pretins a fi încălcat, prin dezmințirea informației.

Astfel, a conchis că instanța de apel a admis încălcări a normelor de drept material, prin aplicarea unei legi care nu trebuia a fi aplicată, cea ce conform art. 432 alin. (2) lit. b) Cod de procedură civilă, constituie temei pentru declararea recursului.

Alexander Koss a solicitat, admiterea cererii de recurs, casarea parțială a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. Totodată, a solicitat încasarea de la Alexandr Bilinkis a cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat la depunerea cererii de recurs în mărime de 50 de lei.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecatori examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA, au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Referitor la recursul declarat de către Alexander Koss, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va invoca următoarele raționamente.

Instanța de recurs consideră necesar de a reitera art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, care prevede că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Ca consecință, termenul de 2 luni de declarare a recursului, conform alin. (2) art. 434 Cod de procedură civilă, este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Raportând la caz prevederile legale sus-citate, se constată cu certitudine că decizia instanței de apel contestată cu recurs de către Alexander Koss, a fost pronunțată la 12 decembrie 2017, și expediată în adresa părților la 26 decembrie 2017, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire nr. 18798 (f.d. 49, vol.III), însă nu există dovada recepționării deciziei de către participanții.

În lipsa acestui înscris, instanța de recurs va opera cu elementele de fapt, ce rezultă din materialele cauzei, cu respectarea garanțiilor consacrate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din materialele cauzei este cert că copia deciziei instanței de apel din 12 decembrie 2017, redactată integral, a fost recepționată de recurenții ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, iar cauza respectivă se află în examinare, în ordine recurs începând cu 17 aprilie 2018.

La fel, actele cauzei denotă că, la 20 martie 2018, Alexander Koss, în funcție de Speaker al Comitetului de conducere a ÎM „Südzucker Moldova” SA, a semnat alături de directorul ÎM „Südzucker Moldova” SA, Oleg Arseni, cererea de recurs declarată de ÎM „Südzucker Moldova” SA, fapt ce demonstrează cu certitudine că Alexander Koss a recepționat decizia din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, precum și a făcut cunoștință cu decizia contestată. (f.d. 74, vol.III)

Cererea de recurs a fost depusă la 9 octombrie 2018 (f.d. 40, vol.IV), peste termenul de 2 luni, prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Ca urmare, în speță, termenul de declarare a recursului a început din 21 martie 2018, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate, ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind 21 mai 2018.

În consecință este evident că, prin depunerea cererii de recurs la 9 octombrie 2018, recurentul a depășit termenul de îndeplinire a actului de procedură, prevăzut în art. 434 Cod de procedură civilă.

Astfel, termenul de declarare a recursului urma a fi respectat întocmai de către recurent, fapt însă ignorat de către acesta, ceea ce a generat omiterea termenului la depunerea recursului.

În același context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție susține că, intervalul de timp de 2 luni este unul rezonabil și suficient, ceea ce implică, în mod special, studierea actului judecătoresc pronunțat, documentarea juridică adecvată pentru apărarea intereselor, tehnoredactarea cererii de recurs și deplasarea pentru depunerea cererii menționate sau expedierea acesteia la sediul instanței competente, prin intermediul serviciului poștal.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, deși recurentul a invocat în cererea de recurs că a luat cunoștință cu decizia judecătorească contestată la 9 octombrie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că informația respectivă se combate cu probele anexate la dosar.

Concluzia care se impune mai este aceea că, recurentul a aflat prin intermediul site-ului www.csj.md despre examinarea cererilor de recurs care vor avea loc la 10 octombrie 2018, fapt ce atestă că începând cu 17 aprilie 2018, dată la care a fost fixată prima ședință de judecată în ordine de recurs, 16 mai 2018, Alexander Koss a cunoscut despre aflarea pe rolul instanței de recurs, a prezentei cauze civile, însă contrar dispozițiilor art. 434 Cod de procedură civilă, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termenul de 2 luni.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge ca tardiv recursul declarat de către Alexander Koss.

Cu referire la recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă „Südzucker Moldova” Societate pe Acțiuni și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, instanța de recurs va reține următoarele.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, la 15 iulie 2014 Agenția de presă „INFOTAG” a difuzat comunicatul „Atacul asupra pieței zahărului posibil a fost organizat de compania debitoare Orhei-Vit - top-managerul Südzucker Moldova” în care se fac referiri la practicile inacceptabile în afaceri ale lui Alexandr Bilinkis, precum și implicarea în atacul public asupra industriei zahărului, prin influența asupra publicațiilor care depind de Moldpresa. (vol.I, f.d.10)

La fel, în „Declarația de presă comună a Uniunii Producătorilor de Zahăr din Moldova și Uniunii Republicane a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „Uniagroprotect” difuzată la 16 iulie 2014 prin intermediul aceleiași Agenții de presă „INFOTAG” (vol.I, f.d.11), publicată ulterior în ziarul „ПАНОРАМА” din 18 iulie 2014 și versiunea sa electronică www.pan.md (vol. I, f.d.12-13) și în ziarul „Комсомольская правда” (www.kp.md) din 17 iulie 2014 (vol.I, f.d.14-15), sub titlul „Узкий круг бизнесменов лоббирует открытие молдавского рынка для тростникового сахара”, autorii textului menționează expres numele lui Alexandr Bilinkis în contextul atacului public asupra industriei zahărului și a lobby-ului zahărului din trestie.

Tot actele cauzei atestă că, aceleași relatări se regăsesc în articolul „Ce stă în spatele atacului/ofensivei Orhei-Vit asupra industriei zahărului?” publicat în ziarul „Magazin Economic ECONOMIST” din 23 iulie 2014 (vol.I, f.d.16), ulterior plasat pe site-ul www.eco.md, (vol.I, f.d.17), precum și în interviul acordat de către Alexander Koss ziarului «Экономическое обозрение» № 26 din 25 iulie 2014 (vol.I, f.d.19) și în articolul «Сахарный рынок РМ открыт для всех, кто соблюдает закон» semnat de Raisa Bejan, șefa Direcției executive a Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, care a fost publicat în ediția din 25 iulie 2014 a ziarului „ПАНОРАМА” și versiunea electronică www.pan.md. (vol.I, f.d.20)

Astfel, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, Alexandr Bilinkis s-a adresat la 28 iulie 2014 către Alexander Koss, Speaker-ul Comitetului de conducere a ÎM „Südzucker Moldova” SA, precum și Uniunii Producătorilor de Zahăr din Moldova cu cereri prealabile, solicitând dezmințirea informației defăimătoare răspândite prin intermediul surselor mass-media în luna iulie 2014, prin intermediul acelorași surse mass-media, prin plasarea unui comunicat, recepționate la 1 august 2014. (f.d. 22, 23,24 vol.I)

Fiind investită cu judecarea speței în cauză, având ca obiect apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, cu obligarea dezmințirii informației răspândite și încasarea prejudiciului moral, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, dispunând respingerea cerințelor înaintate de Alexandr Bilinkis.

Întru susținerea poziției sale, prima instanță analizând motivele invocate de Alexandr Bilinkis coroborate cu interesul public al informației expuse în articolele publicate prin intermediul Agenției de Presă „INFOTAG” (site-ul www.infotag.md la 16 aprilie 2014), „Панорама” (ziar și site-ul www.pan.md din 18 și 25 iulie 2014), „Комсомольская Правда” (ziar și site-ul www.kp.md din 17 iulie 2014), „Magazin Economic Economist” (ziarul din 23 iulie 2014 și site-ul www.eco.md din 24 iulie 2014), „Экономическое Обозрение” nr. 26 din 25 iulie 2014, a concluzionat că Alexander Koss nu este pârâtul corespunzător, deoarece informația pretinsă a fi defăimătoare a fost răspândită în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Totodată, instanța de fond a apreciat că informația răspândită de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și ÎM „Südzucker Moldova” SA nu vizează reclamantul Alexandr Bilinkis, ci se referă direct la societatea SA „Orhei-Vit”, fapt probat suplimentar și prin hotărârea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 25 mai 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 8 decembrie 2016.

În rezultat, contrar prevederilor art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, Alexandr Bilinkis nu a dovedit că informația îl privește.

Judecând apelul declarat de către Alexandr Bilinkis, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii, motivându-și soluția în baza prevederile art. 32 alin. (1), (2) din Constituție, art. 10 alin. (1), (2) CEDO, art. 16, 1422 alin. (1), (2), 1423 alin. (1), (2) ale Codului civil, art. 1, 2, 3, 4, 7 alin. (2)-(5), 15 alin. (1), (2), 16 alin. (4), 24 alin. (1), (2), 26 alin. (1), (2), 28 alin. (2) lit. a), c), d), 29 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 și concluzionând că probele administrate la materialele cauzei atestă cu certitudine că informațiile răspândite se referă și vizează inclusiv persoana Alexandr Bilinkis.

La fel, instanța de apel a respins argumentul referitor la nerespectarea procedurii prealabile în privința ÎM „Südzucker Moldova” SA, însă a reținut constatările primei instanțe, că informația a fost răspândită de Alexander Koss în exercitarea atribuțiilor de serviciu, acționând în calitate de angajat al entității juridice.

Cu referire la pretențiile lui Alexandr Bilinkis înaintate față de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, instanța de apel a constatat că fiind defăimătoare declarațiile răspândite prin intermediul Agenției de presă „Infotag” (comunicat pe site-ul www.infotag.md din 16 iulie 2014), „Панорама” (ziar și site-ul www.pan.md din 18 și 25 iulie 2014), „Комсомольская Правда” (ziar și site-ul www.kp.md din 17 iulie 2014), „Magazin Economic Economist” (ziarul din 23 iulie 2014 și site-ul www.eco.md din 24 iulie 2014), „Экономическое Обозрение” nr. 26 din 25 iulie 2014 și a obligat Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova să dezmințe informația prin aceleași surse mass-media, cu încasarea de la Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova în beneficiul lui Alexandr Bilinkis a prejudiciului moral de 150 000 de lei, a cheltuielilor de judecată în mărime de 4 500 de lei cu titlu de taxă de stat și 2 000 de lei cu titlu de asistență juridică.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că informațiile publice răspândite prin intermediul mass-media de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova indică implicarea directă a lui Alexandr Bilinkis în atacul asupra mass-media asupra pieței zahărului, promovarea lobby-ului în favoarea zahărului de trestie de zahăr, precum și ignorarea în mod sistematic a obligațiilor contractuale și încercarea să profite pe seama altora, refuzând să plătească pentru marfa primită, altfel spus, că informația pretinsă a fi defăimătoare vizează și se referă la Alexandr Bilinkis.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține dispozițiile art. 32 alin. (1), (2) din Constituția Republicii Moldova, care prevede că oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Conform art. 3 alin. (1), (2) și (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare.

Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Libertatea de exprimare reprezintă unul din fundamentele esențiale ale societății democratice care asigură dezvoltarea ei și autorealizarea fiecărei persoane (Iladyside către Regatul Unit, 07.12.19 76, § 49).

Astfel, pentru a se stabili dacă a fost defăimată reputația persoanei în raport cu libertatea de exprimare prin prisma standardelor CEDO, este necesar de a fi aplicată procedura triplului test și a verifica dacă ingerința în libertatea de exprimare este prevăzută de lege, dacă are un scop legitim și dacă este necesară într-o societate democratică.

Iar, art. 7 alin. (1) și (2) al Legii menționate, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația este falsă, defăimătoare și dacă permite identificarea persoanei vizate de informație.

Reieșind din prevederile art. 16 alin. (1) și (2) din Codul civil, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

Cu toate acestea, nici libertatea de exprimare și nici apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie nu sânt absolute și nu au prioritate una în fața alteia.

În interpretarea corectă a normelor legale enunțate, se înțelege că onoarea este un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, în timp ce reputația înseamnă felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

Respectiv, orice atingere adusă demnității și reputației persoanei, o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine.

La acest subiect, instanța de recurs reține și faptul că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă.

Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.

Totodată, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

În acest context, prezintă relevanță că legislatorul admite restrângerea libertății de exprimare pentru protejarea unui interes legitim, în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu relatările stabilite instanța de recurs evidențiază corectitudinea soluției instanței de apel cu privire la faptul că, probele anexate la materialele cauzei atestă cu certitudine că argumentele prezentate de Alexandr Bilinkis și-au găsit confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, și anume că, textele articolelor și comunicatelor de presă, denotă cu certitudine faptul că informațiile răspândite, se referă inclusiv la persoana lui Alexandr Bilinkis și la reputația lui profesională, și nu doar la compania SA „Orhei-Vit”.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, în comunicările și în publicațiile din mass-media enunțate supra, sunt indicate numele de familie și prenumele lui Alexandr Bilinkis, iar în conținutul scriptic există indicii, prin care se determină în mod indubitabil că informațiile răspândite îl vizează anume pe Alexandr Bilinkis în calitate de persoană privată și nu doar în contextul în care controlează compania SA „Orhei-Vit” sau ca angajat al acesteia.

Respectiv, la acest segment, prezintă relevanță dispozițiile art. 2 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, care definește noțiunea de persoană publică, și anume, persoană care exercită funcții publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public.

În rezultat, instanța de recurs învederează că, Alexandr Bilinkis fiind reprezentant al organelor de conducere a SA „Orhei – Vit”, este și o persoană care datorită statutului, poziției sociale sau altor circumstanțe, trezește interesul public, iar prin declarațiile răspândite în mass-media de ÎM „Südzucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, s-a depășit limita între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

În speța dată, instanța de recurs reține drept corectă și constatarea instanței de apel că, toate sursele mass-media menționate fac trimitere fie la declarațiile făcute de Alexander Koss, Speaker-ul Comitetului de conducere al ÎM „Südzucker Moldova” SA, fie la declarațiile reprezentanților Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, ba mai mult, prin răspunsul scris al Agenției de presă „INFOTAG” nr.12 din 22 iulie 2014 (vol.I, f.d.26), este confirmat faptul că, textul comunicatului din 15 iulie 2014, a fost coordonat cu conducătorul ÎM „Südzucker Moldova” SA prin intermediul poștei electronice.

La caz sunt incidente prevederile art. 24 alin. (1), (2) și 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, potrivit căreia, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspândit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. Pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public.

Orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte. În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspândirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicând în dispozitivul hotărârii textul dezmințirii. Instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media care a răspândit această informație să publice și/sau să răspândească dezmințirea la aceeași rubrică, pagină, în același program, la aceeași oră sau în același ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă și defăimătoare a fost răspândită prin alte mijloace decât mass-media, instanța va stabili aceeași modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației. Dacă mass-media sau, după caz, autorul informației se află în imposibilitatea de a publica dezmințirea, instanța de judecată va obliga mass-media sau, după caz, autorul informației să publice dezmințirea în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare. Dacă ultimul va refuza publicarea dezmințirii, persoana obligată să publice dezmințirea va plăti reclamantului o compensație în mărime de la 50 la 5000 de unități convenționale. Mass-media scrisă va insera dezmințirea sub titlul „Dezmințire”. Textul dezmințirii va fi scris cu aceleași caractere ca și informația dezmințită. Mass-media va publica dezmințirea în termenul stabilit de instanța de judecată. În cazul în care publicația sau emisiunea urmează să apară cu depășirea termenului stabilit de instanță, dezmințirea va fi făcută în următorul număr sau emisiune.

Instanța de recurs conchide că la 15 iulie 2014, Alexander Koss, Speaker-ul Comitetului de conducere al ÎM „Südzucker Moldova” SA, a distribuit prin intermediul Agenției de presă „INFOTAG”, comunicatul de presă cu titlul „Atacul asupra pieței zahărului posibil a fost organizat de compania debitoare Orhei-Vit – top-managerul Südzucker Moldova”.

În aceste condiții, în urma cercetării textului făcut public și având în vedere afirmațiile ÎM „Südzucker Moldova” SA, s-a stabilit că informația respectivă a fost răspândită de către Alexander Koss în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de serviciu, acționând în calitate de angajat al persoanei juridice, mai ales că, primordial în textul menționat este indicată funcția persoanei care a transmis

informația „top-managerul Sudzucker Moldova” și „președintele companiei moldo-germane Sudzucker Moldova” și doar în subsidiar numele acestuia, Alexander Koss.

Având în vedere că, Alexander Koss a distribuit comunicatul de presă în legătură cu exercitarea obligațiilor de serviciu, în numele entității juridice la care activează, fapt confirmat de ÎM „Süd Zucker Moldova” SA (vol.I, f.d. 88-89), responsabilitatea pentru răspândirea informației revine ÎM „Süd Zucker Moldova” SA, reprezentată de Speaker-ul Comitetului de conducere – Alexander Koss.

Cât privește caracterul defăimător al informațiilor răspândite de către Alexander Koss, în calitate de reprezentant al ÎM „Süd Zucker Moldova” SA, prin comunicatul transmis Agenției de presă „INFOTAG” la 15 iulie 2014, instanța de apel a apreciat justificat că acestea se referă la persoana fizică Alexandr Bilinkis și sunt defăimătoare, deoarece relatează despre încălcarea legilor, a bunelor practici comerciale și normelor morale de bună conduită.

La acest segment, se va reține că, caracterul defăimător, falsitatea și lipsa substratului factologic suficient al respectivelor informații au fost stabilite prin hotărârea din 25 mai 2016 a Judecătoriei Comerciale de Circumscripție, prin care s-au constatat ca fiind defăimătoare, ce se referă la fapte mincinoase și lezează reputația profesională a SA „Orhei-Vit”, declarațiile răspândite de copârâții - ÎM „Süd Zucker Moldova” SA și Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, precum că SA „Orhei-Vit” a realizat atacul public asupra industriei zahărului pentru a discredita și a distruge întreaga ramură; își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale și încearcă să profite pe seama altora; face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr; a realizat importul ilegal a 200 tone de zahăr în anul 2012 (vol. I, f.d.192-193). Totodată, copârâții au fost obligați să dezmință informațiile răspândite și s-a dispus încasarea, în mod solidar, de la ÎM „Süd Zucker Moldova” SA și Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova în beneficiul SA „Orhei-Vit” a sumei de 209 677,99 lei cu titlu de prejudiciul material cauzat. Hotărârea în cauză a fost menținută prin decizia din 8 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d.17-66) și rămasă irevocabilă prin încheierea din 19 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție. (vol. II, f.d.153-160).

Mai mult, unele dintre declarațiile considerate defăimătoare în privința SA „Orhei-Vit” au fost făcute concomitent și cu referire la persoana lui Alexandr Bilinkis, astfel încât, în textul comunicatului din 15 iulie 2014 s-a indicat că „Litigiile de recuperare a datoriilor ale acestui debitor durează deja de cinci ani. Compania în cauză este controlată de Alexandru Bilinkis. Practica unor astfel de „businessmeni”, care cu regularitate își ignoră obligațiunile asumate prin contracte și care încearcă să facă avere din cont străin, neachitând marfa primită, este inadmisibilă într-o societate civilizată”, care cert indică că referirea autorului, care a folosit pluralul cuvântului „businessmeni”, vizează inclusiv practica de afaceri a lui Alexandr Bilinkis.

Cu referire la relatările publice făcute de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, instanța de apel cu certitudine a constatat acel fapt că, prin „Declarația de presă comună a Uniunii Producătorilor de Zahăr din Moldova și Uniunii Republicane a Asociațiilor Producătorilor Agricoli „Uniagroprotect”

transmisă la 16 iulie 2014 Agenției de presă „INFOTAG”, varianta rusă a căreia a fost publicată de ziarul „ПАНОРАМА” din 18 iulie 2014 (inclusiv în versiunea electronică www.pan.md) și în ziarul „Комсомольская правда” (www.kp.md) din 17 iulie 2014, sub titlul „Узкий круг бизнесменов лоббирует открытие молдавского рынка для тростникового сахара”, se relatează că: „Valul de presiuni publice asupra industriei zahărului reprezintă încă o tentativă, a așa-zisului „lobby al zahărului de trestie”, de a scufunda piața autohtonă a zahărului în haosul care a dominat-o cu zece ani în urmă. (...) În spatele noilor publicații stă interesul unui grup restrâns de businessmeni, care doresc să câștige bani nu din producerea zahărului de sfeclă moldovenesc, dar din comercializarea unuia mai ieftin - cel de trestie. Discuția din presă, se pare, a fost inițiată de compania Orhei-Vit, care este controlată de Alexandr Bilinchis”. Or, prin declarația respectivă Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a răspândit informații privind „presiunile publice” realizate de către Alexandr Bilinkis asupra industriei zahărului și promovarea așa-zisului „lobby al zahărului de trestie de zahăr”, în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr.

La fel, și în articolul „Ce stă în spatele atacului/ofensivei Orhei-Vit asupra industriei zahărului?” publicat în ediția periodică „Magazin Economic ECONOMIST” din 23 iulie 2014 și pe site-ul www.eco.md, la 24 iulie 2014, este indicat că: „(...) De câțiva ani Orhei-Vit se află în proces de judecată din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale de plată pentru zahărul livrat de către compania Sudzucker Moldova, fiind deci o companie rău-platnică care nu vede altă soluție pentru a-și îmbunătăți rezultatele decât din contul creării haosului pe piața zahărului. Producătorii zic că campania este gestionată chiar de proprietarul Orhei-Vit, Alexandr Bilinchis, care este mânat și de dorința de răzbunare pentru că a fost impus prin lege să joace după reguli. (...) Practica unor asemenea businessmeni - care își ignoră în mod sistematic obligațiunile contractuale și încearcă să profite pe seama altora, refuzând să plătească pentru marfa primită - este inadmisibilă într-o societate civilizată.”

În interviul publicat în ziarul «Экономическое обозрение», № 26 din 25 iulie 2014, Alexander Koss, Președintele Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova a menționat următoarele: „Совсем другое дело, когда, опять-таки, Orhei-Vit в июле 2012 года попытался, игнорируя законодательство ввести в Молдову 200 тонн сахара – без авторизации и лабораторного подтверждения того, что сахар свекловичный. UPZM незамедлительно проинформировало все компетентные органы, и Таможенная служба арестовала этот сахар, выставив Orhei-Vit штраф. Активная позиция UPZM уже тогда вызвала недовольство контролирующего Orhei-Vit Александра Билинкаса (...) Именно после этой санкции мы стали объектом массовой, агрессивной и грязной атаки в СМИ, направленной одновременно на либерализацию импорта сахара и на дискредитацию нашего предприятия. Абсолютно очевидной целью этой кампании, помимо банальной мести и удовлетворения собственных амбиций ее инициатора, является попытка открыть внутренний рынок для поставок тростникового сахара, который по понятным причинам дешевле свекловичного”.

Astfel, în interviul respectiv Președintele Asociației Uniunii Producătorilor de Zahăr din Moldova a reiterat implicarea lui Alexandr Bilinkis în discuția publică privind liberalizarea pieței zahărului și deschiderea acesteia pentru importul zahărului din trestie de zahăr, pe care o cataloghează drept un „atac masiv, agresiv și murdar a mass-media”, inițiatorul căreia este considerat Alexandr Bilinkis.

Iar, în articolul „Сахарный рынок РМ открыт для всех, кто соблюдает закон» semnat de Raisa Bejan, șefa Direcției executive a Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, care a fost publicat în ediția din 25 iulie 2014 a ziarului „ПАНОРАМА” și versiunea electronică www.pan.md, este indicat că: „Союз сахаропроизводителей РМ считает развернутую в СМИ тенденциозную компанию, направленную на разрушение свеклосахарного комплекса, желанием господина Александра Билинкиса, контролирующего предприятия Orhei-Vit, Moldpresa и Ассоциацию производителей плодоовощных консервов Speranța-Con, отомстить за пресеченную в 2012 году Союзом сахаропроизводителей Молдовы попытку Orhei-Vit незаконно импортировать сахар.(...) Союз сахаропроизводителей Молдовы считает что действия Александра Билинкиса и его Ассоциации производителей консервов Speranța-Con, которые дезинформирует общественность и искажают факты, являются попыткой разрушить действующие рамочные условия функционирования сахарного рынка. Союз сахаропроизводителей Молдовы располагает информацией, что целью развернувшейся в СМИ компании является лоббирование открытия молдавского рынка для тростникового сахара. В доступе тростника в РМ помимо господина Билинкиса заинтересована также компания Magt-Vest (принадлежащая Г. Магдылу),...Тема так называемой либерализации и открытия молдавского рынка поднимается «тростниковым лобби» каждый год. (...) Однако владельцы и руководство Orhei-Vit перешли грань здравого смысла и решили ни много, ни мало, разрушить из мести целую отрасль экономики РМ. (...) Господин Билинкис и его Ассоциация явно заврались – молдавский сахар никак не мог помешать им экспортировать сахаросодержащие консервы. (...) Союзом сахаропроизводителей считает ниже своего достоинства продолжить эту бессмысленную полемику в СМИ, которые находятся в зависимости от АО Moldpresa контролируемым господином Билинкисом и призывает контролируемые им же Orhei-Vit Ассоциацию производителей консервов Speranța-Con к соблюдению закона и прекращению дезинформирующей компании в прессе, вызванное исключительно желанием мести за вскрытые Союз сахаропроизводителей правонарушения”.

Ca urmare, instanța de recurs conchide că, Curtea de Apel Chișinău corect a remarcat că informațiile publice, răspândite prin intermediul mass-media de către Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova vizează implicarea directă a lui Alexandr Bilinkis în „atacul în mass-media asupra pieței zahărului”, cu realizarea influenței asupra „publicațiilor, care depind de Moldpresa, controlată de el”, promovarea „lobby-ului în favoarea zahărului de trestie de zahăr”, precum și „ignorarea în mod sistematic a obligațiilor contractuale și încercarea să profite pe seama altora, refuzând să plătească pentru marfa primită” și sunt relatări

defăimătoare, deoarece vizează încălcarea normelor de drept, a bunelor practici în afaceri și a normelor de conduită morală.

Totodată, instanța de recurs nu poate reține argumentele Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova precum că, nu a răspândit prin sursele mass-media informațiile privind faptul că Alexandr Bilinkis își ignoră obligațiile contractuale asumate și încearcă să facă avere din contul altora, se folosește de influența sa asupra publicațiilor, care depind de Moldpresa, controlată de el pentru a ataca public și a distruge industria producătoare de zahăr și este implicat în atacul public asupra industriei zahărului pentru a discredita și a distruge întreaga ramură, or, conținutul publicațiilor mass-media denotă contrariul, toate aceste relatări regăsindu-se în textele respective.

Prin urmare, sunt apreciate critic susținerile Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova cu privire la faptul că, în articolele menționate supra, nu se declară că Alexandr Bilinkis „face lobby în favoarea deschiderii pieței moldovenești pentru zahărul din trestie de zahăr”, aceasta deoarece citatele invocate anterior atestă contrariul, și anume, prezența afirmațiilor respective în articolele publicate în sursele mass-media de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova, care se referă la existența unor fapte autenticitatea cărora trebuie demonstrată.

În această ordine de idei, examinând informațiile publicate și citate supra, instanța de recurs punctează că, acestea cuprind acuzații categorice la adresa lui Alexandr Bilinkis, însă orice declarație, chiar și atunci când constituie o judecată de valoare, trebuie să fie susținută de un substrat factologic suficient, în caz contrar ea va avea o natură excesivă. Or, în speță, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova nu a prezentat nicio dovadă factologică întemeiată pentru a justifica cele declarate în presă.

La acest capitol, se va nota că statutul unei persoane private implică necesitatea existenței unui temei de fapt suficient pentru declarații care îi prejudiciază reputația, chiar dacă astfel de declarații sunt considerate judecări de valoare și nu circumstanțe de fapt, or, în speță, asemenea temeiuri nu au fost prezentate.

În sprijinul poziției exprimate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că Alexandr Bilinkis, a dovedit prin probe plauzibile, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute la art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, care conferă dreptul persoanei lezate prin răspândirea relatărilor cu privire la fapte false și a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, să solicite restabilirea în drepturi prin dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral cauzat.

Finalmente, informațiile răspândite prin intermediul surselor mass-media de către Alexander Koss, Speakerul Comitetului de conducere al ÎM „Südzucker Moldova” SA și de Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova sunt false, lipsite de substrat factologic suficient și defăimătoare, și ca urmare, instanța de apel a apreciat corect că, în speță, este aplicabil sistemul restricțiilor asupra dreptului la libertatea de exprimare. Or, totuși informațiile lansate au făcut parte dintr-o discuție deschisă și continuă în presă a chestiunilor de interes public privind

piața zahărului din Republica Moldova, iar critica lor de fapt a avut scopul de a prejudicia imaginea lui Alexandr Bilinkis, ca persoană privată, în privința căruia limita criticii acceptabile este mai restrânsă.

Suplimentar, instanța de recurs opinează că, lezarea drepturilor reclamantului se evidențiază și în corelație cu prevederile art. 29 alin. (1), (3) Cod civil potrivit cărora, orice persoană are dreptul la respectul numelui său. Cel care utilizează numele altuia este răspunzător de toate confuziile sau prejudiciile care rezultă. Numele persoanei este un drept personal nepatrimonial, căruia îi sunt specifice trăsăturile drepturilor absolute.

Astfel, orice persoană are obligația negativă de a se abține de la săvârșirea unor asemenea acțiuni ce ar încălca dreptul titularului numelui, care constă în respectarea numelui acestuia.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a decis că numele ca atribut de identificare a persoanei și de evidențiere a unei legături familiale determinate intră în conținutul noțiunii de viață privată personală. Garanția oferită la art. 8 din Convenție este destinată, în esență, pentru a asigura dezvoltarea, fără ingerințe externe, a personalității fiecărui individ în raport cu semenii săi.

Instanța de recurs menționează că art. 8 din CEDO are un caracter orizontal, semnificând că acesta protejează persoana nu doar de ingerințele arbitrare ale autorităților publice, statele urmând a fi considerate responsabile și de încălcările venite din partea persoanelor private.

Astfel, statele pot adopta unele măsuri care vizează respectarea vieții private chiar și în ceea ce privește relațiile dintre indivizi. Acest lucru este valabil și pentru protejarea dreptului la imagine și la nume împotriva abuzurilor din partea terților (cauza Schüssel împotriva Austriei, nr. 42409/98 din 21 februarie 2002).

Conform art. 1 a Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, date cu caracter personal reprezintă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal), iar consimțământul subiectului datelor cu caracter personal reprezintă orice manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată, în formă scrisă sau electronică, conform cerințelor documentului electronic, prin care subiectul datelor cu caracter personal acceptă să fie prelucrate datele care îl privesc.

În situația în care reclamantul nu și-a exprimat acordul cu privire la includerea numelui său în declarațiile și comunicatele din sursele mass-media enunțate supra, instanța de recurs consideră că utilizarea numelui, Alexandr Bilinkis, fără consimțământul acestuia se califică ca ingerință în dreptul reclamantului la onoare și demnitate.

Pe cale de consecință, cu referire la repararea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată suportate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că instanța de apel oportun a admis parțial cerințele.

Conform art. 29 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate.

La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea

suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspândirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică până la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

Cu referire la prevederile enunțate, stabilind că lui Alexandr Bilinkis i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, drept urmare a încălcării dreptului său la onoare, demnitate și reputație profesională, precum și suferințe psihologice, drept urmare a numărului mare de articole defăimătoare ce au avut loc pe o arie largă de răspândire prin intermediul surselor mass-media, instanța de recurs consideră că Curtea de Apel Chișinău echitabil a stabilit că mărimea compensației pentru prejudiciul moral ce urmează să fie încasată de la ÎM „Südzucker Moldova” SA în beneficiul lui Alexandr Bilinkis este de 40 000 de lei, iar de la Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova în mărime de 150 000 lei și care corespunde suferințelor psihice suportate de către intimat.

Concomitent, se va menționa că în conformitate art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs conchide drept justificată concluzia instanței de apel, de admitere a cerinței lui Alexandr Bilinkis, în acest sens.

Celelalte apărări ale recurenților formulate în cererile de recurs, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă de instanța de apel și nefiind stabilite careva încălcări.

Sintetizând, instanța de recurs conchide că decizia recurată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării cauzei au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

Mai mult că aceste argumente nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în cererile de recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de Întreprinderea Mixtă „Südzucker Moldova” Societate pe Acțiuni, Asociația Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Alexander Koss.

Se menține decizia din 12 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandr Bilinkis împotriva lui Alexander Koss, Asociației Uniunea Producătorilor de Zahăr din Moldova și Întreprinderea Mixtă „Südzucker Moldova” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Agenția de presă „INFOTAG”, „ПАНОРАМА” „Комсомольская правда”, „Magazin Economic ECONOMIST” și „Экономическое обозрение” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva